

С. Д. Коваленко

кандидат історичних наук, старший науковий співробітник, завідувач сектору наукової бібліографії та біографістики ННСГБ НААН, м. Київ, Україна

НАУКОВО-БІБЛІОГРАФІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ: ЗДОБУТКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

У статті висвітлено основні здобутки діяльності Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки Національної академії аграрних наук України (ННСГБ НААН) упродовж останніх двадцяти років з науково-дослідної роботи в галузі історії аграрної науки і біографістики та наукової сільськогосподарської бібліографії. Наголошено, що сучасна аграрна галузь України потребує систематичного та якісного інформаційно-бібліотечного забезпечення для вирішення проблеми відродження сільського господарства. Серед основних функцій у діяльності бібліотек виокремлено репрезентації кращого матеріалу із власних фондів. Наголошено на необхідності розв'язання проблеми науково-інформаційного супроводу діяльності галузевих наукових установ, науковців і фахівців сільського господарства, землекористувачів і землевласників. Розглянуто найважливіші аспекти діяльності бібліотеки, зокрема, з питань створення репертуару національної сільськогосподарської бібліографії та аграрної біографістики, підготовки та видання історико-наукових біографічних і бібліографічних довідників, збірників, покажчиків (13 серій), позасерійних видань та електронного наукового фахового видання – міжвідомчого тематичного збірника «Історія науки і біографістика». Відзначено, що у публікаціях співробітників ННСГБ НААН неодноразово висвітлювалися різнобічні аспекти діяльності установи щодо історії та створення наукової бібліографії та біографістики. Встановлено, що основною метою біобібліографічних покажчиків є створення інформаційної бази для вивчення вітчизняної галузевої історії, розуміння ролі особистості в суспільно-політичному процесі та збереження для наступних поколінь відомостей про видатних діячів, представників національної еліти. Висвітлено діяльність співробітників ННСГБ НААН з вивчення методичних і прикладних проблем аграрної біографістики, зокрема пов'язаних зі створенням біобібліографічних покажчиків, розвитком електронних біографічних та біобібліографічних науково-інформаційних ресурсів. Наголошено на важливості зусиль фахівців ННСГБ НААН, зокрема сектору наукової бібліографії та біографістики, спрямованих на проведення широкої науково-бібліографічної роботи зі створення наукової продукції як джерела історії аграрної науки України.

Ключові слова: Національна наукова сільськогосподарська бібліотека НААН, історія аграрної науки, аграрна біографістика, сільськогосподарська бібліографія, наукове забезпечення, аграрна галузь.

Постановка проблеми. Сучасна аграрна галузь України потребує систематичного та якісного інформаційно-бібліотечного забезпечення для вирішення

проблеми відродження сільського господарства. Серед основних функцій у діяльності бібліотек поряд із забезпеченням читачів новітніми знаннями важливе місце відводиться репрезентації кращого із власних фондів. Національна наукова сільськогосподарська бібліотека Національної академії аграрних наук України (ННСГБ НААН), бере участь у виконанні цієї справи, зокрема, розробляє наукові засади інформаційного та бібліотечно-бібліографічного обслуговування, розв'язує проблеми науково-інформаційного супроводу діяльності галузевих наукових установ, науковців і фахівців сільського господарства, землекористувачів і землевласників.

Актуальність проблеми. Значну науково-бібліографічну діяльність здійснюють фахівці сектору наукової бібліографії та біографістики – підрозділу Інституту історії аграрної науки, освіти і техніки ННСГБ НААН. Сектор створено 1 липня 1998 р. на основі відділу науково-дослідної роботи у зв'язку з оновленням структури бібліотеки. Він і донині результативно працює у діючій структурі бібліотеки упродовж останніх двадцяти років, а з 2001 р. у складі Інституту історії аграрної науки, освіти і техніки ННСГБ НААН.

Основні напрями діяльності сектору:

- науково-дослідна робота в галузі історії аграрної науки, аграрної біографістики, наукової сільськогосподарської бібліографії за визначеною науковою темою;
- розробка теоретичних основ функціонування наукової сільськогосподарської бібліографії та аграрної біографістики в сучасній і перспективній системі наукових комунікацій і як джерельної бази історії аграрної науки України; створення ретроспективного репертуару національної сільськогосподарської бібліографії та аграрної біографістики;
- підготовка науково-допоміжних ретроспективних бібліографічних посібників, довідників та інших наукових видань з питань сільського господарства, історії аграрної науки;
- проведення біографічних досліджень, збирання, наукове опрацювання біографічних та бібліографічних матеріалів про життя та діяльність діячів аграрної науки України;
- підготовка та видання історико-наукових біографічних та бібліографічних довідників, збірок, покажчиків у 13-ти серіях:

1. «Академіки Національної академії аграрних наук України»;

2. «Члени-кореспонденти Національної академії аграрних наук України»;
3. «Іноземні члени Національної академії аграрних наук України»;
4. «Почесні члени Національної академії аграрних наук України»;
5. «Землевпорядна наука»;
6. «Біобібліографія вчених-аграріїв України»;
7. «Аграрна наука України в особах, документах, бібліографії»;
8. «Відомі вчені-природознавці та освітяни України»;
9. «Біобібліографія діячів науки, освіти, культури України»;
10. «Наукові історико-бібліографічні читання»;
11. «Іноземна сільськогосподарська книга у фондах ННСГБ НААН України та науково-дослідних установ і вищих навчальних закладів аграрного профілю України»;
12. «Академіки та члени-кореспонденти НАН України для сільського господарства»;
13. «Інформаційно-бібліографічні ресурси агропромислового виробництва України».

Метою статті є розкриття основних здобутків науково-бібліографічної діяльності ННСГБ НААН, зокрема сектору наукової бібліографії та біографістики, з науково-інформаційного забезпечення фахівців аграрної галузі.

У публікаціях співробітників ННСГБ НААН і зокрема сектору, неодноразово висвітлювалися різнобічні аспекти діяльності установи щодо історії та створення наукової бібліографії та біографістики [1; 2; 3; 4; 5; 6; 7].

Виклад основного матеріалу. Сьогодні значної уваги у світовому аспекті набув інтерес до теоретичних і практичних проблем розвитку та вивчення теоретичних і методичних засад функціонування наукової біографістики як джерела вивчення історії української аграрної науки та складової спеціальної історичної дисципліни – вітчизняної біографістики. У зв'язку з цим нині діяльність сектору наукової бібліографії та біографістики у межах діючої науково-дослідної тематики «Проблемно-орієнтована інформаційна система моніторингу та оцінка науково-технологічного потенціалу НААН у рамках стратегії інноваційного розвитку АПК України в умовах Європейської інтеграції» полягає у виконанні низки завдань, серед яких пріоритетним є створення біобібліографічних та історико-бібліографічних показників у системі розповсюдження інновацій із питань сільського господарства

відповідно до заявленої програми та поточних запитів від фахівців системи НААН.

Так, вивчення ретроспективи галузевих бібліографічних видань (попередніх напрацювань у вигляді створення наукової біографічної продукції, зокрема біобібліографічних і бібліографічних покажчиків), свідчить про те, що помітно збільшилася кількість персональних і біобібліографічних покажчиків. Така тенденція пояснюється посиленням уваги до життя та діяльності видатних діячів науки та освіти – учених, педагогів, політиків – у загальному процесі формування національної державності. Основною метою біобібліографічних покажчиків є створення інформаційної бази для вивчення вітчизняної галузевої історії, розуміння ролі особистості в суспільно-політичному процесі та збереження для наступних поколінь відомостей про видатних діячів, представників національної еліти.

За результатами аналізу діяльності сектору за кілька останніх десятиріч вимальовується картина виразного сприйняття наукової біографістики, оскільки сьогодні є значні наукові надбання у вигляді виданої наукової продукції. Так, сектор наукової бібліографії та біографістики досліджує фахові питання, у тому числі присвячені сучасним тенденціям і перспективам розвитку вітчизняної аграрної біографістики, проблемам формування електронних біобібліографічних ресурсів, висвітленню життєвого та творчого шляху відомих діячів аграрної науки та освіти України. Різні види видавничої продукції, що створюються сектором, мають своїх потенційних споживачів, оскільки розраховані на вчених-аграріїв, викладачів, студентів, аспірантів аграрних вищих навчальних закладів різних рівнів акредитації, працівників музейних, архівних, бібліотечних установ, краєзнавців та є частиною загальнонаціонального бібліографічного ресурсу.

Комплексне інформаційно-бібліографічне забезпечення аграрної науки та виробництва потребує створення бібліографічних покажчиків, тому основні зусилля науковців сектору спрямовані на їх підготовку. Здійснюється робота з вивчення методичних і прикладних проблем аграрної біографістики, зокрема пов'язаних зі створенням біобібліографічних покажчиків, розвитком електронних біографічних та біобібліографічних науково-інформаційних ресурсів.

ННСГБ НААН як галузевий депозитарій сільськогосподарської та лісотехнічної літератури поряд із виконанням основних функцій, передбачених Законом України

«Про бібліотеки і бібліотечну справу», репрезентує через єдиний в Україні та за

її межами Інститут історії аграрної науки, освіти і техніки свою діяльність за затвердженими Національною академією аграрних наук України 13 ексклюзивними серіями. Засади їх створення опрацьовано сектором наукової бібліографії та біографістики.

У межах серій, починаючи з 1998 р., вийшло друком 306 покажчиків. Одна з груп, що вміщує науково-допоміжні ретроспективні бібліографічні покажчики та інші видання, налічує 28, а друга, що містить матеріали наукових заходів (конференцій), проведених бібліотекою – 26 наукових видань. За участю співробітників сектору підготовлено і надруковано 360 наукових видань.

Галузеві бібліографічні й біобібліографічні покажчики, присвячені насамперед життю та діяльності учених із нагоди їхніх ювілеїв або до річниці смерті. Коло таких осіб визначається керівництвом бібліотеки з урахуванням звернень самих ювілярів. Структура покажчиків посерійно має відпрацьовані методичні вимоги, що затверджені вченою радою ННСГБ НААН (положення, рекомендації) і надруковані у «Бюлетені ННСГБ НААН» [8, 9, 10]. У роботі також використовуються «Методичні рекомендації щодо підготовки бібліографічних і біобібліографічних покажчиків», які подано у «Бюлетені ННСГБ НААН» (2012 р.) [11]. У недалекому майбутньому планується посилювати методичні підходи щодо всіх відрізків роботи сектору.

Розглянемо стан підготовлених і надрукованих наукових видань на сьогодні у межах серій. Так, біобібліографічна серія «Академіки Національної академії аграрних наук України» (1998 р. засн.) налічує 76 видань; біобібліографічна серія «Члени-кореспонденти Національної академії аграрних наук України» (2005 р. засн.) – 16 ; серія «Біобібліографія вчених-аграріїв України» (1998 р. засн.) – 71 ; історико-бібліографічна серія «Аграрна наука в особах, документах, бібліографії» (2001 р. засн.) – 105 ; серія «Відомі вчені-природознавці та освітяни України» (2003 р. засн.) – 10 ; серія «Наукові історико-бібліографічні читання» (2001 р. засн.) – 13 ; бібліографічна серія «Іноземна сільськогосподарська книга у фондах ННСГБ НААН та науково-дослідних установ і вищих навчальних закладів аграрного профілю» (2009 р. засн.) – 9 видань.

Окремі серії об'єднують меншу кількість видань: серія «Біобібліографія діячів науки, освіти, культури України» (2014 р. засн.) має 3 видання; серія «Академіки та члени-кореспонденти НАН України для сільського господарства» (2007 р. засн.) – 2; серія тематичних науково-допоміжних бібліографічних покажчиків вітчизняних та

зарубіжних видань з фондів ННСГБ НААН «Інформаційно-бібліографічні ресурси агропромислового виробництву України» (2013 р. засн.) – 2 видання, присвячені бджільництву й ґрунтознавству. Упродовж останніх років залишається без змін наповнення ще трьох біобібліографічних серій: «Іноземні члени Національної академії аграрних наук України» (2009 р. засн.) – 1 видання; «Землевпорядна наука» (2005 р. засн.) – 1, «Почесні члени Національної академії аграрних наук України» (2015 р. засн.) – 1 видання.

Крім серійних видань, виокремлено групу наукових видань, що створюються співробітниками сектору, яка охоплює 28 наукових праць. Найцікавішим у цій групі є блок науково-допоміжних ретроспективних бібліографічних покажчиків, зокрема кілька їх випусків за укладанням директора В. А. Вергунова та О. П. Анікіної у 2002 та у 2012 рр., в яких відображено наукові видання з агрономії (періодичні, продовжувані), опубліковані в Україні протягом 1918–1940 рр. Цікавими, на наш погляд, є науково-допоміжні ретроспективні бібліографічні покажчики третього блоку групи, що відображають наявність авторефератів дисертацій у фонді бібліотеки за 1950–1965 рр., укладачами яких стали директор В. А. Вергунов та співробітники Л. Ф. Забудська, О. В. Бачкала.

Друга група позасерійних видань – це матеріали наукових конференцій, проведених ННСГБ НААН. Усього з 2002 р. до цього часу вийшло 26 таких наукових збірників.

Також співробітниками сектору формується і випускається *«Календар знаменних і пам'ятних дат в історії сільськогосподарської дослідної справи»*. Видано таких п'ять випусків, що вийшли друком у 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 рр. [12–16]. Вони мають власну структуру і складаються з трьох розділів: 1) «Історичні постаті» – біографічні відомості про видатних учених минулого; 2) «Знаменні події та пам'ятні дати» – висвітлює інформацію про наукові установи та організації, навчальні заклади, сільськогосподарську періодику і книжки, проведені форуми; 3) «Визначні діячі сучасності» – містить біографічні нариси про відомих в українському галузевому середовищі вчених системи галузевої академії, профільного міністерства та інших відомств. «Календар...» розраховано на різних фахівців та дослідників аграрного спрямування. Робота над випуском «Календаря...» на 2019 р. триває.

Між життєписами і довідковими ресурсами біографічної інформації, немає різкої грані. Історично за своїми конкретними формами вони взаємопов'язані і

немовби «перетікають» одні в інші. Проте впродовж тривалого часу увагу дослідників привертають переважно життєписи. Питання розвитку словниково-біографічної діяльності, тобто підготовки довідкової біографічної літератури, висвітлено у друкованій науковій літературі не так широко. За усталеним уявленням, основним змістищем довідкової біографічної інформації є словники, енциклопедії, довідники та біобібліографії, незважаючи на те, що вони розглядаються швидше не як інформаційний ресурс суспільства, а як «дослідницький інструментарій» ученого-гуманітарія. З огляду на це і стало актуальним видання у 2006 р. [17] і перевидання у 2012 р. [18] довідника *«Національна академія аграрних наук України. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени УААН). 1990–2011»*, який за своєю суттю є своєрідним біографічним виданням. Довідник містить майже винятково фактографічний матеріал без його інтерпретації щодо відображення наукового потенціалу аграрної галузі України, який представлений персональним складом НААН (академіки, члени-кореспонденти, іноземні та почесні члени). На виконання доручення віце-президента НААН від 10 травня 2011 р. щодо підготовки цього біографічного довідника (розпорядження НААН від 29 квітня 2011 р. № 26-р) у співпраці з секретаріатом НААН, сектором наукової бібліографії та біографістики розроблено й визначено порядок подання матеріалів – основних відомостей про життя, наукову і науково-організаційну діяльність вчених. Характеризуючи сутнісне або смислове наповнення підготовленої праці, варто зазначити, що довідникове видання містить 4 розділи відповідно до градації персонального складу НААН (Академіки. Члени-кореспонденти. Іноземні члени. Почесні члени). Додатки: 1. Керівництво НААН 1931–2011 рр. 2. Вибори дійсних членів, членів-кореспондентів, іноземних та почесних членів НААН (1990–2011 рр.). 3. Вчені НААН – лауреати Премії НААН «За видатні досягнення в аграрній науці». 4. Список літератури про діяльність НААН та її персональний склад (38 позицій). Загалом, проаналізувати за якимось принципом наповнення персонального складу НААН вдалося трудомістким завданням. Адже визначних учених обирають на загальних зборах із різних галузей аграрної науки й освіти за напрямками наукової роботи до Відділень Академії, які постійно зазнають структурних змін.

Отже, з урахуванням арсеналу вже надрукованих наукових праць та запланованих на перспективу, українська аграрна наука матиме вагоме інформаційне забезпечення як поточною, так і ретроспективною бібліографічною інформацією.

Як напрям діяльності сектору з 2006 р. здійснюється підготовка *електронного наукового фахового видання – міжвідомчого тематичного збірника «Історія науки і біографістика»* [19] з метою забезпечення якісно нового рівня повноти й оперативності задоволення інформаційних потреб суспільства в історичних знаннях, зокрема з історії формування та розвитку наукових шкіл, проблеми формування нового концептуального бачення історії науки та біографістики, еволюції соціальної функції науки та методів наукових розвідок, шляхів залучення наукової спадщини до розв'язання нагальних питань сьогодення. На сайті ННСГБ НААН (<http://inb.dnsgb.com.ua/>) оприлюднено 46 випусків видання. Електронну версію збірника розміщено також на порталі Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського.

У перспективі робота сектору наукової бібліографії та біографістики ННСГБ НААН продовжуватиметься з метою підвищення рівня репрезентації здобутків аграрної науки й освіти України та діяльності її визначних представників, зокрема розроблятимуться методичні засади формування національної сільськогосподарської бібліографії в системі виявлення та розповсюдження інновацій з питань сільського господарства, інтегрованої у світовий ринок інформаційних ресурсів і послуг. У зв'язку з цим Національною науковою сільськогосподарською бібліотекою під егідою Національної академії аграрних наук України видаватимуться біобібліографічні покажчики у біобібліографічних та історико-бібліографічних серіях, які є неперіодичними книжковими виданнями. Вони об'єднуюватимуться спільним задумом, тематикою, цільовим і читацьким призначенням, однотипно оформлюватимуться та виходитимуть під загальною назвою конкретної серії. У межах серій видаватимуться монографії, біографічні довідники. Підготовка окремих видань у межах серій здійснюватиметься науковцями сектору спільно з працівниками науково-дослідних установ НААН та вищих навчальних закладів Мінагрополітики України. У виданнях передбачається висвітлення багатовікової історії країни, становлення і розвиток різних галузей знань, забутих імен славетних співвітчизників, їхній внесок у скарбницю української та світової науки й освіти.

Висновки. Зусилля фахівців ННСГБ НААН, зокрема сектору наукової бібліографії та біографістики, спрямовані на проведення широкої науково-бібліографічної роботи зі створення наукової продукції як джерела історії аграрної науки України. Друкована наукова продукція, що виходить під егідою Національної

академії аграрних наук України та Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки, є підґрунтям створення джерельної бази як складової формування національної сільськогосподарської бібліографії.

Список використаних джерел

1. Вергунов В. А. Розвиток Національної сільськогосподарської бібліографії як інформаційного ресурсу та джерельної бази історії аграрної науки: історія та проблеми сьогодення [Електронний ресурс] / Вергунов Віктор Анатолійович, Дерлеменко Таміла Федорівна // Історія науки і біографістика : електрон. наук. фах. вид. – міжвідом. темат. зб. / Нац. акад. аграр. наук України, Нац. наук. с.-г. б-ка. – Текст. дані. – Київ, 2006. – № 1. – Режим доступу: <http://inb.dnsgb.com.ua/2006-1/06vvaips.html> (дата звернення: 19.04.2018). – Назва з екрана.

2. Дерлеменко Т. Ф. Проблеми створення сільськогосподарської бібліографії як складової частини національного інформаційного ресурсу [Електронний ресурс] / Т. Ф. Дерлеменко // Бібліотеки, видавництва, розповсюджувачі друкованих та електронних видань: партнерство і співробітництво : тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф., 30–31 жовт. 2001 р. / МОН України, Держ. наук.-техн. б-ка України. – Текст. дані. – Київ, [2003]. – Режим доступу: http://www.gntb.n-t.org/sb/conf_02-td.htm (дата звернення: 21.04.2018). – Назва з екрана.

3. Дерлеменко Т. Ф. Проблеми створення українського бібліографічного репертуару сільськогосподарської книги як складової частини національної бібліографії / Т. Ф. Дерлеменко // Аграрні реформи в Україні: теорія, історія, політика, інформація : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. до 70-річчя ХДТУСГ, 150-річчя ХЗВІ, 185-річчя ХДАУ ім. В. В. Докучаєва, Харків, 19–20 квіт. 2001 р. / Харків. нац. техн. ун-т сіл. госп-ва ім. Петра Василенка. – Харків, 2001. – С. 227–230.

4. Дерлеменко Т. Ф. Національна аграрна біографістика: стан та проблеми подальшого розвитку / Т. Ф. Дерлеменко // Наукові сільськогосподарські бібліотеки в ХХІ столітті : тези доп. наук.-практ. конф. / УААН, Центр. наук. с.-г. б-ка. – Київ, 2002. – С. 31–33.

5. Дерлеменко Т. Ф. Проблеми створення аграрної біографістики як складової частини галузевого інформаційного ресурсу та історії аграрної науки / Т. Ф. Дерлеменко // Актуальні проблеми аграрної науки та освіти України: регіональний аспект : (матеріали II наук.-практ. семінару) / УААН, Центр. наук. с.-г. б-ка, Від-ня регіон. центрів наук. забезпечення АПВ [та ін.]. – Київ, 2003. – С. 21–24.

6. Дерлеменко Т. Ф. Науково-біографічні дослідження як складова вивчення історії аграрної науки та техніки / Т. Ф. Дерлеменко // Історія освіти, науки і техніки в Україні : матеріали II конф. молодих вчених та спеціалістів, 27–28 трав. 2004 р., м. Київ / УААН, Держ. наук. с.-г. б-ка, АН Вищої шк. України [та ін.]. – Київ, 2004. – С. 68–71.

7. Піпан Х. М. Бібліографія в системі науково-бібліотечного забезпечення галузі АПК / Х. М. Піпан // Бюлетень Національної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААН / НААН, ННСГБ. – Вінниця, 2014. – Вип. 1. – С. 257–263.

8. Положення про біобібліографічні серії «Академіки Української академії аграрних наук», «Члени-кореспонденти Української академії аграрних наук», «Іноземні члени Української академії аграрних наук», «Почесні члени Української академії аграрних наук» // Бюлетень Державної наукової сільськогосподарської бібліотеки УААН / УААН, ДНСГБ. – Київ, 2009. – Вип. 1. – С. 201–208.

9. Положення про серію «Біобібліографія вчених-аграріїв України» // Бюлетень Державної наукової сільськогосподарської бібліотеки УААН / УААН, ДНСГБ. – Київ, 2009. – Вип. 1. – С. 209–216.

10. Положення про історико-бібліографічну серію «Аграрна наука в особах,

документах, бібліографії» // Бюлетень Державної наукової сільськогосподарської бібліотеки УААН / УААН, ДНСГБ. – Київ, 2009. – Вип. 1. – С. 217–222.

11. Щебетюк Н. Б. Методичні рекомендації щодо підготовки бібліографічних і біобібліографічних покажчиків / Н. Б. Щебетюк // Бюлетень Державної наукової сільськогосподарської бібліотеки УААН / УААН, ДНСГБ. – Київ, 2012. – Вип. 1. – С. 267–269.

12. Календар знаменних і пам'ятних дат в історії сільськогосподарської дослідної справи України на 2014 рік / НААН, ННСГБ ; [уклад.: В. А. Вергунов, Т. В. Легкун, Н. Б. Щебетюк ; наук. ред. В. А. Вергунов]. – Київ : [Корзун Д. Ю.], 2013. – 142 с.

13. Календар знаменних і пам'ятних дат в історії сільськогосподарської дослідної справи України на 2015 рік / НААН, ННСГБ ; за наук. ред. В. А. Вергунова ; [уклад.: В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, Х. М. Дмитрієва та ін.]. – Київ : Корзун Д. Ю., 2014. – 196 с

14. Календар знаменних і пам'ятних дат в історії сільськогосподарської дослідної справи України на 2016 рік / НААН, ННСГБ, Ін-т історії аграр. науки, освіти і техніки ; за наук. ред. В. А. Вергунова ; [уклад. В. А. Вергунов, С. Д. Коваленко, Н. П. Коваленко]. – Київ : Корзун Д. Ю., 2015. – 250 с.

15. Календар знаменних і пам'ятних дат в історії сільськогосподарської дослідної справи України на 2017 рік / НААН, ННСГБ ; [уклад.: В. А. Вергунов, І. С. Бородай, Н. П. Коваленко та ін.]. – Київ, 2016. – 260 с.

16. Календар знаменних і пам'ятних дат в історії сільськогосподарської дослідної справи України на 2018 рік / НААН, ННСГБ ; [уклад.: В. А. Вергунов, В. Т. Лазарева, Н. Б. Щебетюк]. – Київ : Компрінт, 2017. – 266 с.

17. Українська академія аграрних наук. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени УААН). 1990–2004 : біогр. довід. / УААН, ДНСГБ ; [уклад.: В. А. Вергунов, Т. Ф. Дерлеменко, О. П. Анікіна та ін.] ; наук. ред. В. А. Вергунов. – Київ : Аграр. наука, 2006. – 612 с. : портр.

18. Національна академія аграрних наук України. Персональний склад (академіки, члени-кореспонденти, почесні та іноземні члени УААН). 1990–2011 : біогр. довід. / НААН, ДНСГБ ; [уклад. В. А. Вергунов, Н. Б. Щебетюк, О. П. Анікіна та ін. ; відп. за вип. В. А. Вергунов]. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ : Аграр. наука, 2012. – 872 с. : портр.

19. Історія науки і біографістика : електрон. наук. фах. вид. – міжвідом. темат. зб. / НААН, ННСГБ ; [редкол.: В. А. Вергунов (голов. ред.), І. С. Бородай, А. С. Білоцерківська [та ін.]. – Київ, 2006–2018. – Режим доступу: <http://inb.dnsgb.com.ua/> (дата звернення: 21.04.2018). – Назва з екрана.

References

1. Verhunov V. A. Rozvytok Natsionalnoi silskohospodarskoi bibliohrafii yak informatsiinoho resursu ta dzherelnoi bazy istorii ahrarnoi nauky: istoriia ta problemy sohodennia [Elektronnyi resurs] / Verhunov Viktor Anatoliiovych, Derlemenko Tamila Fedorivna // Istoriiia nauky i biohrafistyka : elektron. nauk. fakh. vyd. – mizhvidom. temat. zb. / Nats. akad. ahrar. nauk Ukrainy, Nats. nauk. s.-h. b-ka. – Tekst. dani. – Kyiv, 2006. – № 1. – Rezhym dostupu: <http://inb.dnsgb.com.ua/2006-1/06vvaips.html> (data zvernennia: 19.04.2018). – Nazva z ekrana.

2. Derlemenko T. F. Problemy stvorennia silskohospodarskoi bibliohrafii yak skladovoi chastyny natsionalnogo informatsiinoho resursu [Elektronnyi resurs] / T. F. Derlemenko // Biblioteku, vydavnytstva, rozpovsiudzhuvachi drukovanykh ta elektronnykh vydan: partnerstvo i spivrobotnytstvo : tezy dop. Mizhnar. nauk.-prakt. konf., 30–31 zhovt. 2001 r. / MON Ukrainy, Derzh. nauk.-tekhn. b-ka Ukrainy. – Tekst. dani. – Kyiv, [2003]. – Rezhym dostupu: <http://www.gntb.n-t.org/sb/conf02-td.htm> (data zvernennia: 21.04.2018). – Nazva z ekrana.

3. Derlemenko T. F. Problemy stvorennia ukrainskoho bibliohrafichnogo repertuaru silskohospodarskoi knyhy yak skladovoi chastyny natsionalnoi bibliohrafii / T. F. Derlemenko // Ahrarni reformy v Ukraini: teoriia, istoriia, polityka, informatsiia : materialy Mizhnar. nauk.-prakt.

konf. do 70-richchia KhDTUSH, 150-richchia KhZVI, 185-richchia KhDAU im. V. V. Dokuchaieva, Kharkiv, 19–20 kvit. 2001 r. / Kharkiv. nats. tekhn. un-t sil. hosp-va im. Petra Vasylenka. – Kharkiv, 2001. – S. 227–230.

4. Derlemenko T. F. Natsionalna ahrarna biohrafistyka: stan ta problemy podalshoho rozvytku / T. F. Derlemenko // Naukovi silskohospodarski biblioteki v KhKhI stolitti : tezy dop. nauk.-prakt. konf. / UAAN, Tsent. nauk. s.-h. b-ka. – Kyiv, 2002. – S. 31–33.

5. Derlemenko T. F. Problemy stvorennia ahrarnoi biohrafistyky yak skladovoi chastyny haluzevoho informatsiinoho resursu ta istorii ahrarnoi nauky / T. F. Derlemenko // Aktualni problemy ahrarnoi nauky ta osvity Ukrainy: rehionalnyi aspekt : (materialy II nauk.-prakt. seminaru) / UAAN, Tsent. nauk. s.-h. b-ka, Vid-nia rehion. tsestriv nauk. zabezpechennia APV [ta in.]. – Kyiv, 2003. – S. 21–24.

6. Derlemenko T. F. Naukovo-biohrafichni doslidzhennia yak skladova vyvchennia istorii ahrarnoi nauky ta tekhniky / T. F. Derlemenko // Istoriiia osvity, nauky i tekhniky v Ukraini : materialy II konf. molodykh vchenykh ta spetsialistiv, 27–28 trav. 2004 r., m. Kyiv / UAAN, Derzh. nauk. s.-h. b-ka, AN Vyshchoi shk. Ukrainy [ta in.]. – Kyiv, 2004. – S. 68–71.

7. Pipan Kh. M. Bibliohrafiia v systemi naukovo-bibliotekhnogo zabezpechennia haluzi APK / Kh. M. Pipan // Biuleten Natsionalnoi naukovo silskohospodarskoi biblioteki NAAN / NAAN, NNSHB. – Vinnytsia, 2014. – Vyp. 1. – S. 257–263.

8. Polozhennia pro biobibliohrafichni serii «Akademiky Ukrainskoi akademii ahrarnykh nauk», «Chleny-korespondenty Ukrainskoi akademii ahrarnykh nauk», «Inozemni chleny Ukrainskoi akademii ahrarnykh nauk», «Pochesni chleny Ukrainskoi akademii ahrarnykh nauk» // Biuleten Derzhavnoi naukovo silskohospodarskoi biblioteki UAAN / UAAN, DNSHB. – Kyiv, 2009. – Vyp. 1. – S. 201–208.

9. Polozhennia pro seriiu «Biobibliohrafiia vchenykh-ahrariiv Ukrainy» // Biuleten Derzhavnoi naukovo silskohospodarskoi biblioteki UAAN / UAAN, DNSHB. – Kyiv, 2009. – Vyp. 1. – S. 209–216.

10. Polozhennia pro istoryko-bibliohrafichnu seriiu «Ahrarna nauka v osobakh, dokumentakh, bibliohrafiu» // Biuleten Derzhavnoi naukovo silskohospodarskoi biblioteki UAAN / UAAN, DNSHB. – Kyiv, 2009. – Vyp. 1. – S. 217–222.

11. Shchebetiuk N. B. Metodychni rekomendatsii shchodo pidhotovky bibliohrafichnykh i biobibliohrafichnykh pokazchykiv / N. B. Shchebetiuk // Biuleten Derzhavnoi naukovo silskohospodarskoi biblioteki UAAN / UAAN, DNSHB. – Kyiv, 2012. – Vyp. 1. – S. 267–269.

12. Kalendar znamennykh i pamiatnykh dat v istorii silskohospodarskoi doslidnoi spravy Ukrainy na 2014 rik / NAAN, NNSHB ; [uklad.: V. A. Verhunov, T. V. Lehkun, N. B. Shchebetiuk ; nauk. red. V. A. Verhunov]. – Kyiv : [Korzun D. Yu.], 2013. – 142 s.

13. Kalendar znamennykh i pamiatnykh dat v istorii silskohospodarskoi doslidnoi spravy Ukrainy na 2015 rik / NAAN, NNSHB ; za nauk. red. V. A. Verhunova ; [uklad.: V. A. Verhunov, N. B. Shchebetiuk, Kh. M. Dmytrieva ta in.]. – Kyiv : Korzun D. Yu., 2014. – 196 s.

14. Kalendar znamennykh i pamiatnykh dat v istorii silskohospodarskoi doslidnoi spravy Ukrainy na 2016 rik / NAAN, NNSHB, In-t istorii ahrar. nauky, osvity i tekhniky ; za nauk. red. V. A. Verhunova ; [uklad. V. A. Verhunov, S. D. Kovalenko, N. P. Kovalenko]. – Kyiv : Korzun D. Yu., 2015. – 250 s.

15. Kalendar znamennykh i pamiatnykh dat v istorii silskohospodarskoi doslidnoi spravy Ukrainy na 2017 rik / NAAN, NNSHB ; [uklad.: V. A. Verhunov, I. S. Borodai, N. P. Kovalenko ta in.]. – Kyiv, 2016. – 260 s.

16. Kalendar znamennykh i pamiatnykh dat v istorii silskohospodarskoi doslidnoi spravy Ukrainy na 2018 rik / NAAN, NNSHB ; [uklad.: V. A. Verhunov, V. T. Lazareva, N. B. Shchebetiuk]. – Kyiv : Komprynt, 2017. – 266 s.

17. Ukrainska akademiia ahrarnykh nauk. Personalnyi sklad (akademiky, chleny-korespondenty, pochesni ta inozemni chleny UAAN). 1990–2004 : biohr. dovid. / UAAN, DNSHB ; [uklad.: V. A. Verhunov, T. F. Derlemenko, O. P. Anikina ta in.] ; nauk. red. V. A. Verhunov. – Kyiv : Ahrar. nauka, 2006. – 612 s. : portr.

18. Natsionalna akademiia ahrarnykh nauk Ukrainy. Personalnyi sklad (akademiky,

chleny-korespondenty, pochesni ta inozemni chleny UAAN). 1990–2011 : biohr. dovid. / NAAN, DNSHB ; [uklad. V. A. Verhunov, N. B. Shchebetiuk, O. P. Anikina ta in. ; vidp. za vyp. V. A. Verhunov]. – 2-he vyd., pererob. i dopov. – Kyiv : Ahrar. nauka, 2012. – 872 s. : portr.

19. Istoriiia nauky i biohrafistyka : elektron. nauk. fakh. vyd. – mizhvidom. temat. zb. / NAAN, NNSHB ; [redkol.: V. A. Verhunov (holov. red.), I. S. Borodai, A. S. Bilotserkivska [ta in.]. – Kyiv, 2006–2018. – Rezhym dostupu: <http://inb.dnsgb.com.ua/> (data zvernennia: 21.04.2018).

S. D. Kovalenko,

PhD in History, Senior Researcher, Head of the Sector of Scientific Bibliography and Biography Study, NSAL of NAAS

SCIENTIFIC AND BIBLIOGRAPHIC ACTIVITY OF THE NATIONAL SCIENTIFIC AGRICULTURAL LIBRARY OF NAAS: ACHIEVEMENT AND PROSPECTS

The article highlights the main achievements of the National Scientific Agricultural Library of the National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine (NSAL NAAS) over the past twenty years in the research work in the history of agricultural science and biography studies and agricultural scientific bibliography. It has been stressed that the modern agricultural sector of Ukraine needs a systematic and high-quality information and library support to solve the problem of the agriculture revival. Among the main functions in the activities of libraries, the representations of the best material from own funds have been highlighted. The necessity of solving the problem of scientific and informational support for the activities of industry research institutions, scientists and agricultural specialists, land users and landowners, has been stressed. The most important aspects of the library's activities, in particular, on the creation of a repertoire of the national agricultural bibliography and agricultural biography, the preparation and publication of historical and scientific biographical and bibliographic directories, collections, indexes (13 episodes), extra-serial publications and electronic scientific professional publications – an interdepartmental thematic collection "History of science and biography studies" – have been considered. It has been noted that the publications of the employees of the NSAL NAAS repeatedly highlighted the various aspects of the institution's activities as for the history and creation of scientific bibliography and biography studies. It has been found out that the main purpose of biobibliographic indexes is to create an information base for studying domestic field history, understanding the role of the individual in the socio-political process and preserving for future generations the information about prominent figures, representatives of the national elite. The activities of the NSAL NAAS in the study of methodological and applied problems of agrarian biography studies, in particular related to the creation of bio-bibliographic indexes, the development of electronic biographical and bio-bibliographic scientific and information resources have been highlighted. The article emphasizes the importance of the NSAL NAAS specialists' efforts, in particular, of the sector of scientific bibliography and biography studies aimed at conducting broad scientific and bibliographic work to create scientific products as a source of the history of agricultural science of Ukraine.

Keywords: National Scientific Agricultural Library of NAAS, history of agrarian science, agrarian biography study, agricultural bibliography, scientific support, agrarian branch, "History of Science and Biography Study".

Надійшла до редакції 21.11.2018 року